

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 3. Quomodo agendum sit cum illis, qui inimicitias deponere nolunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

porcorum stabulum intraverit, ibique cum porcis habitans, filiquas & fæces comederit, in luto, si quod vidit, se voluerit, vomitum refoverit &c. Inferatque, peccatorem esse, lem, bestiis se assimilare. 6. Fingat esse aliquem Testamentum, quo ingens hæreditas ei transcribebatur, pretio vendiderit, & ostendat, talem esse peccatorem, gratiam pro vili voluptate vendat. 7. Fingat Ducem quendam, cui arx valde opulenta commissa sit, eaque insuperabilis, vili pretio corruptum, se & arcem hostibus capitaliter tradidisse. Inferat hoc peccatorem agere, qui arcem a diabolo tradit. 8. Fingat, comicum fuisse, qui, cum perititus fuisset comœdiam exhibere, atque idcirco Regem tota Aula sua invitasset, nunquam tamen in theatrum pergit, & comœdiam auspicatus sit. Inferat, talem comicum peccatorem, qui conversionem differt.

X. Quandoque illi ostendat, quantum gaudium esse possit DEO & omnibus Sanctis, si seriò se emendet. Eius finem proderit attulisse favores speciales, quos peccator sincerè conversis exhibuit DEVS, maximè S. Magdalene, & rix Ægyptiacæ, Pelagiæ &c.

XI. Proderit etiam declarare minas, quas proposuit DEVS in S. Scriptura adversus eos, qui vocantem DEVM audire stulerunt, maximè illam Prov. c. 1. ubi ait DEVS ad eos: *Quia vocavi, & renuistis; extendi manum meam, & non fuistis, qui aspiceret, ego quoque in interitu vestro videbo, subsannabo, cum vobis id, quod timebatis, evenerit.* Ad id rum minarum confirmationem adducat unum alterius exemplum Tragicum, in quibus minæ tales implerentur, maximè illius rustici, pro quo, cum post mortem ejus exierat De profundis ille versiculus: *Fiant aures tue intus, &c.* cantaretur, imago Crucifixi feretro insistentis, & de ligno resolvit, iisque aures obturavit.

§. III.

Quomodo agendum sit cum illis, qui Inimicitias deponere nolunt.

I. Ravis hæc & superatu difficilis tentatio est, unde dicitur: *Quia quoque media adhibere convenit, ut, si unum proficiat, alterum sortiatum suum effectum.* 1. Inprimis

proponat talibus personis exemplum Dei, ut Christus Matt. c. 5. fecit, dum dixit: *Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos, orate pro persequentibus vos, ut sitis filij Patris vestri, qui in caelis est, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos.*

II. Proponat exemplum Christi, qui in cruce exclamavit: *Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt*, Luc. 23. Inferat ergo: Si Dominus inimicis tam gravibus tam liberaliter ignovit, tu servus illius minoribus non ignosces? Hoc exemplo Theodosius Imperator se animabat: cum enim rogaretur, ut veniam ijs, qui ipsum offenderant, daret, respondit. Quid mirum est, si nos, qui homines sumus, homini ignoscamus, cum Christus, qui Deus est, inimicis suis tantis tam liberaliter ignoverit? Merito ergo S. Bernardus in tr. de Pass. c. 8. ait: *Reconde in thesauro cordis tui hoc verbum (nempe Pater ignosce illis,) ut, quotiescunque serviunt inimici, memoriam abundantia suavitatis IESU valeas eructare, humo chlypeum contra inimicorum insultus opponens.*

III. Ostendat, quàm necessarium sit, ignoscere inimicis, eò quòd aliqui nec nobis dimittantur peccata nostra, uti patet ex servo Evangelico debitum suum parvum dimittere nolente. Hunc in finem proderit unum alterumve exemplum paulò terribiliùs adferre, v. g. de Saprizio Sacerdote, qui jam ad martyrium ductus, quia Nicephoro veniam petenti eam negavit, mutata mente Dijs immolavit, uti apud Surium 9. Februarii videre est. Aut de muliere, quæ, cum in turba hominum ab adolescente leviter impulsæ & humi prostrata, veniam flexo poplite, & junctis manibus petenti negasset, à dæmone inspectantibus omnibus abrepta, & in puteum dejecta est, uti S. Bernardinus Senensis s. 15. Quadr. refert. Aut de illa muliere, quæ, quia dimittere noluit, in morbo, dum ei SS. Eucharistia pro viatico offertur, vultum avertit, & dixit: sicut ego averti vultum ab alijs, nolens eis dimittere, ita DEVS averteet nunc vultum suum à me. Hæc dicens, obiit. Spec. Exempl. V. Dimittere ex. 6. Aut de illo, qui cum esset mortuus, & in Ecclesia pro eo preces consuetæ dicerentur, Crucifixi imago manus retraxit, & auribus opponens dixit: Nec pepercit, neque parcam. ib. ex. 4. Quòd si dubitaret Sacerdos, num is, cum quo agit, seriò ignosceret, posset terribilem illam historiam

de Nobili illo Cordubensi narrare, qui, quia fictè tantum
niam dederat, Angeli duo Sacerdotem ad ejus Sepulchrum
deducentes, jusserunt SS. Hostiam ex ore auferre, quod
deturbatum cadaver in fossam videri desijt, uti fufius legi-
tur in Pædagog. Christi. p. 2. c. 15. §. 2.

IV. Ostendat, quantos favores Christus exhibuerit ip-
sorum inimicis ignoverunt; nam S. Gualberto & alteri cuidam
Nobili Anglo, post condonatas hostibus, ab illo quidem
tristis, ab hoc autem Patris eadem, ad Christi effigiem orantem
visus est Christus viventis modo, toto capite annuere, &
eum approbare, uti Baron. to. II. Anno 1051. testatur. Na-
ri verò cuidam, quæ occisorem filij in domum suscepit
DEVS rependit hanc gratiam, ut & filium ejus ex purgato-
ri eriperet, & ipsi vitam æternam promitteret, ut Faber in
S. Steph. conc. 3. n. 3. refert.

V. Declaret, quàm præclaram habeat occasionem in-
gnoscendi bona sibi comparandi, si sincerè & liberaliter igno-
verit Inimicis. Nam 1. per hanc viam facillimè obtinetur rem-
issio peccatorum, juxta illud Christi Matt. 6. *Si dimiseritis
hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater Cælestis
delicta vestra. Beati misericordes, quoniam misericors
Pater Cælestis consequetur.* Ib. Quis autè non libenter tres obolos
proximo remitteret, ut aliquot milliones debitorum sibi rem-
itterentur? 2. Ingens præmium in cælo sperare potest, si
maius meritum ibi est, ubi major difficultas reperitur; quia
bitet, huic actui maximum olim præmium responsurum
maxima in eo difficultas reperitur. Certè S. Chrysostomus
ho. 3. de Saule & David dicere ausus est: *Ea res pro Marty-
ribus computabitur si insidias molientem, & ad tantam pro-
pitiâ malevolentiam, inter bene meritos numeraris, non desine-
re pro illo, Deum obsecrando, ut illi fiat propitijs.* Hinc
S. Agnes aliquando D. Brigittæ l. 4. rev. c. 124. dixit: *Nihil
pulchrius, aut acceptius Deo, quàm ladentem se diligere
pro persequentibus exorare.* 3. Etiam majorem sibi honorem
& famam comparare potest ignoscendo, si enim magnam
obvenisse gloriam crederet, si exercitum multis militibus
stantem superâisset; an non majorem obtigisse dicet, si vi-
riam de seipso reportet, quæ omnium nobilissima est & laus
S. Gregorius Nyssenus l. de orat. dicere ausus est, talem hominem

nem non videri amplius intra terminos humanæ naturæ conspici, sed ipsi DEO per virtutem assimilari, dum facit ea, quæ solius DEI est facere; debitorum enim remissio, proprium ac peculiare DEI munus & officium est.

VI. Ostendat illi, quod Inimicus sibi potius, quam ipsa nocuerit; similes enim sunt tales homines, qui alicui nocent, vulpeculis Samsonis, quæ, dum segetes Philistæorum accendebant, seipsas etiam peremerunt; similes sunt unicorni, quæ, dum alium cornu appetit, seipsam ita arbori affigit, ut extrahere illud non possit; similes sunt gladio Adamantem aut siliicem ferienti, qui se potius destruit, quam lapidem; similes sunt apibus, quæ, dum alijs aculeum iungunt, se perimunt; similes sunt canibus lapidem invadentibus, qui dentes potius suos consumunt, quam lapidi noceant; similes sunt illi, qui candelam emungit, ac candelæ quidem lumen clarius facit, digitos autem suos adurit & contaminat. Unde & S. Hieronymus ad Eustochium ait: *Apud Christianos non, qui patitur, sed qui facit contumelias, miser est.*

VII. Ostendat, quàm multorum bonorum occasio illi sit Inimicus, illorum nimirum omnium, quæ n. 5. indicavi; si ergo amamus eum, qui nobis viam facit ad ingens lucrum faciendum, vel occasionem præbet ingentis præmij obtinendi; si diligimus eos, qui nobis vel in pugilatu vel in Academicis certaminibus sese opponunt, atque adeo occasionem faciunt fortitudinis & doctrinæ nostræ ostendendæ, an non tantò magis diligamus Inimicos, quantò majora bona sunt spiritualia, quæ per amorem Inimicorum obtinentur, quàm materialia, quæ in hoc mundo tam sollicitè quærantur.

VIII. Hortetur, ut Inimicum tanquam manum & instrumentum, aut legatum DEI intueatur, quo Deus usus est ad ipsius læsi speciale commodum; an non enim ut sic exosculabitur potius manum, aut legatum DEI tam paternè castigantis? Aut certè hortetur, ut eum intueatur tanquam à dæmone impulsus, aut morbo suo, an non ut sic potius condolebit ipsi, quàm irascetur?

IX. Ostendat, quod si velit vindictam de hoste capere, non possit id melius facere, quàm si totam suam causam Deo committat, sic enim ipse Deus petijt: *Mihi vindicta, & ego retribuam.* ad Rom. 12. suadeat ergo, ut sequatur exemplum S. Jo.

S. Jeremiae dicentis c. 11. *Tu autem Domine Sabaoth, quid dicas iuste, & probas renes & corda, & ideam ultionem tuam ex eis, tibi enim revelavi causam meam.* Profecto qui modo vindicari vult, à Domino inveniet vindictam, ut patiens Eccl. 28. c. ait: unde S. August. in Ps. 102. hortatur nos: *Ferto injurias, securus esto, faciet enim misericordia DEVS, & iudicium omnibus injuriam accipientibus.*

X. Præterea verò etiam in memoriam illi revocet, quod nulla re magis se vindicare ab inimico possit, quam si non faciat injurias ejus; ita enim docet S. Hieronymus in Epistola ad Hebræos, dum ait: *Nihil ita confusam facit injuriam agentis, sicut fortis & mitis patientia tolerantis, & non in opere, neque in lingua se vindicantis.*

XI. Suadeat illi, ut iustitiam Dei consideret, illique totam vindictam committat, ut qui ipse Rom. 12. dicit: *Mihi vindictam, & ego retribuam.* Unde rectè S. Chrysostomus hom. 1. ad Pop. Cum nos ipsos, inquit, ulciscimur, DEVS non debet: cum autem ipsi concedimus & vindictam, plus quam ulciscimur, effecimus, Ita S. Ignatius expertus est, uti Ribadeneira l. 5. vit. c. 2. testatur, contra quem cum pater quidam impio animi abreptus acerbior extitisset, & S. Ignatius pro ipso Missa magnam vim lacrymarum profundens dixisset: *Ignosce Domine, parce Domine;* respondit Dominus: *Sine me, ego enim pro te vindictam sumam?* ego, nisi resipiscat, ultoremur. Quod & factum, nam dum Pater ille in templo quodam Sanctorum reliquias intuebatur, inter ossa etiam hominis vultum vidit truci aspectu intentantem flagellum, nisi legatio pareret. Eo viso, quamquam ille timorem nonnihil presterit, multis tamen, magnisque molestiis affectus est.

CAPUT V. DE CAPTIVORVM APOSTOLICA CONFORTATIONE.

DE Confortatione inscribitur hoc caput, quia, licet plura sint officia, quæ Operarium erga captivos præstare oportet, ipsa tamen confortatio meritò præcipuum, & velut proprius cæterorum æstimatur, uti ex ijs, quæ in toto hoc capite continentur, apparebit. Ut verò melius, faciliusque, quæ hoc loco dicenda sunt, intelligantur, notandum est, duplicis generis esse